

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART JÄRVA VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

TAL
TECH

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	JÄRVA VALD
TEEKAARDI KOOSTAJA	Triin Tippi
TOIMETAJAD	Niina Dulova, Kristjan Piirimäe
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes
- ringmajanduslane teavitustegevus
- jäätmemajanduse edendamine
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	7
IV KOOSTÖÖ	8
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	9
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID	10

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Allpool on loetletud mõned probleemid, mida võiks lahendada ringmajanduse abil:

- Rõivaste ja tekstiilide kogumine nt. KOV keskkonnajaaamadest, on halva kvaliteedi tõttu piiratud, eriti uuele ringile saatmise eesmärgil;
- nõ sõbralt sõbrale mööbli andmise-vahetamise võimaluse puudus maakonnas.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Ringmajandusalane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine.

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- SA Järvamaa tegeleb ettevõtjate informeerimisega.
- Praegusel ajal teeb maakond ühiselt energia- ja kliimakavu.
- Tootjavastutusorganisatsioonid korraldavad efektiivselt jäätmete liigiti kogumist ja taaskasutust.
- On algatatud tuuleparkide eriplaneering.
- Pilootprojektidena kasutatakse asfaldis ligniini, mida toodetakse Imaveres (materjal saadakse vineeritööstuse jäägina).

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes

- Avalike hoonete ja teehituse rohehanked;
- keskkonnahoidlike riigihangete teemalised koolitused kompetentsi tõstmiseks;
- keskkonnasõbralike riigihangete edendamine, et stimuleerida turgu ringmajandusele.

Jäätmemajanduse edendamine

- Nutikad prügikastid;
- ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm;
- jäätmejaama või -keskuse laiendamine ringmajanduse otstarbel;
- ringmajandusjaamade võrgustiku rajamine (maakonna arengustrateegia);
- rõivaste ja tekstiili kogumine vastavalt seadusele ja taaskasutus.

Keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

- Kliimamõju hindamine KOV-is 2023 lõpuks.

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- Tegevuskava kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamiseks;
- kohalike ressursside kaardistamine ja ettevõtjate kokkuviiimine.

Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

- Praktiline ringmajanduse ärimudelite juhend ettevõtetele näidete ja käepäraste tööriistadega.

Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel

- Tööstussümbioosi edendamine;
- ringmajanduskeskused/parandustöökojad/uuskasutuskeskused;
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti (rohekoordinaatori) ametikoha loomine;
- regulaarne roheseire.

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- Ringmajanduse kohalik või piirkondlik toetusmeede.

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes		...
Ringmajandusalane teavitustegevus		...
Jäätmemajanduse edendamine		...
Keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes	Kliimamõju hindamine KOV-is	2023

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine		...
Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine		...
Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel		...
Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil		...
Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine		...

IV KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Maakondliku kliimakava koostamine.
- MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus juurde keskkonnahoidlike riigihangete kompetentsi tekitamine.
- Aidata kaasa maakondliku ringmajanduse spetsialisti ja/või rohekoordinaatori ametikoha loomisele (nt MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus, SA Järvamaa).

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD PUUDUVATE VÕI MUUTMIST VAJAVATE ÕIGUSAKTIDE OSAS

- Jäätmeseadus vajab muutmist.
- Konkreetsetest juhistest sekundaarse toorme kasutamise osas jms.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Eeskujulik - jäätmekavas on määratud eesmärgid ja tegevused, kuidas suurendada jäätmete ringlusse võtmist.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Pole hinnatud.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Eeskujulik - on nõutud, et vähemalt 50% jäätmeveo raames kogutud jäätmetest on võetud ringlusse.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Baastase - minimaalse võrgustiku olemasolu (Pakendiseadus, paragrahv 171).

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Edasijõudnu - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse jäätmed vähemalt kolmes jäätmeliigis: segaolme, paber- ja biojätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Puudulik.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Puudulik.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Baastase - Omavalitsuse veebilehel või viitena jäätmevedaja kodulehele on leitavad hinnainfo ja asukohad, kus saab liigiti kogutud jäätmeid üle anda.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalaid?

Baastase – omavalitsuse üld- või eriplaneeringu kavandamisel on eraldi käsitletud taastuenergiaalaid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Eeskujulik – viiakse läbi vähemalt üks jäätmemajanduse alane teabepäev, kooluts, infotund või kampaania aastas.